

Cirkulärnr: 1997:16
Diariernr: 1997/0154
Handläggare: Karl-Axel Johansson
Sektion/Enhet: Enheten för internationellt bistånd
Datum: 1997-01-17
Mottagare: Kommunstyrelsen
Invandrar- och flyktingfrågor
Rubrik: Fördjupat vänortsutbyte mellan kommuner i Sverige
och Bosnien-Hercegovina
Bilagor: Anvisningar - Ansökan om bidrag till fördjupat
vänortsamarbete

*Enheten för internationellt bistånd
Karl-Axel Johansson*

1997-01-17

Kommunstyrelsen
Invandrar- och flyktingfrågor

Fördjupat vänortsutbyte mellan kommuner i Sverige och Bosnien-Hercegovina

Inledning

Regeringen har efter ett initiativ från Svenska Kommunförbundet beslutat avsätta 5 miljoner kronor under 1997 för ett fördjupat vänortssamarbete mellan kommuner i Sverige och kommuner i Bosnien-Hercegovina.

De anslagna medlen skall disponeras av Svenska Kommunförbundets biståndsenhet genom ett avtal med Sida. Förebilden för avtalet är den modell som tillämpats i det fördjupade vänortssamarbetet med Östeuropa.

Insatsens syfte

Syftet med insatsen är att främja demokratiseringsprocessen, stärka lokal förvaltning samt att bidra till förbättringar av miljön genom kunskapsöverföring från personer verksamma inom den svenska kommunförvaltningen.

Bakgrund och problembeskrivning

BITS i samråd med Kommunförbundet introducerade i början av 90-talet ett program för fördjupat samarbete mellan svenska kommuner och deras vänorter i Baltikum och Polen. De senaste åren har samarbetet expanderat, särskilt i Baltikum där ökningen varit mycket kraftig. Nordvästra Ryssland och Ukraina har också tillkommit som samarbetsländer. Programmet har nyligen utvärderats för andra gången och fått mycket positiva omdömen.

Framgångarna med det fördjupade vänortssamarbetet i Central- och Östeuropa har gett anledning till att försöka ytterligare bredda och utveckla samarbetet. I Bosnien-Hercegovina är den lokala förvaltningen och demokratin utomordentligt bräcklig och erfarenheter och engagemang från svenska

kommuner bedöms kunna ha stort värde. Samtidigt kan nätverk mellan Sverige och Bosnien-Hercegovina, som kan bestå även efter att biståndsfasen är över, skapas och stärkas.

Insatser

Svenska kommuner eller deras länsförbund kan ansöka hos Kommunförbundet om stöd till samarbetsprojekt med kommuner i Bosnien-Hercegovina. Kommunerna förutsätts ha ett pågående vänortssamarbete eller ha kommit överens om att inleda ett sådant samarbete i samband med det projekt som beviljas bidrag. Högsta belopp för bidrag är 400.000 kronor per projekt. I bilaga till detta cirkulär lämnas närmare anvisningar om villkor för att få bidrag och krav på utformning av ansökan.

Projekten drivs sedan av de inblandade kommunerna. Insatserna kan avse till exempel seminarier, rådgivning och utbildning inom den sociala sektorn, infrastruktur, miljö och näringsliv.

Förväntade resultat och effekter

På sikt förväntas insatserna bidra till en förankring av en demokratisk kultur genom utveckling av den lokala demokratin och en förstärkning av den lokala förvaltningen.

Insatserna kan förväntas ge följande resultat:

- * ökad kompetens hos personalen inom lokal förvaltning avseende miljö, sociala frågor, infrastruktur, med ökad effektivitet och kostnadsbesparingar som följd,
- * införande av nya regler och rutiner inom förvaltningen, ökad insyn för kommuninvånarna samt ökad medvetenhet om möjligheten att påverka,
- * förbättrad miljösituation,
- * utökat utbyte mellan svenska kommuner och mottagarlandets kommuner,
- * spridningseffekter till kommuner utanför vänortssamarbetet.

Bedömning

Den svaga kompetensen inom den lokala förvaltningen och den ännu utvecklade lokala demokratin i Bosnien-Hercegovina utgör ett hinder för befästande av demokratin och för att kunna förankra Daytonavtalets intentioner på lokal nivå. Detta kan ha en negativ inverkan på freds- och uppbyggnadsarbetet i regionen.

Det fördjupade vänortssamarbetet ger en möjlighet att knyta närmare kontakter mellan politiker och kommunala tjänstemän i båda länderna.

På svensk sida finns en stor resurs i personer med en bakgrund från det före detta Jugoslavien, i synnerhet från Bosnien-Hercegovina. Detta gäller personer som kom till Sverige under den tidigare arbetskraftsinvandringen och inte minst bland de omkring 60.000 bosniska flyktingar, som kommit ut i de

svenska kommunerna de senaste åren. Många av de senare kan förväntas vilja återvända till sitt hemland när förutsättningar finns. De relativt många rekryteringsresorna under 1996 tyder på detta. Dessa personer kan vara en viktig resurs för de svenska kommunerna att utnyttja vid etablerandet av ett fördjupat vänortsutbyte med kommuner i Bosnien-Hercegovina.

Erfarenheter från det fördjupade vänortssamarbetet i Central- och Östeuropa visar att institutionsutvecklande insatser också kan ge positiva miljöeffekter. Vissa delinsatser kan därför även gälla konkreta miljöförbättringar.

I riktlinjerna för samarbetet betonas att jämställdhet skall beaktas vid utarbetande av insatsförslag och att kvinnor och män skall ges tillfälle att delta på lika villkor.

Fredsavtalet är ännu i ett inledande skede och konflikterna mellan de olika etniska grupperna påverkar fortfarande på ett påtagligt sätt folks dagliga liv. Det är därför viktigt att de svenska kommunerna har god kunskap om Daytonavtalet och de realiteter som deras motparter i Bosnien-Hercegovina arbetar under.

Svenska Kommunförbundet kommer därför i samarbete med Utrikesdepartementet och Sida att inom kort inbjuda intresserade kommuner till en utbildningskonferens om situationen i Bosnien-Hercegovina och ge tillfälle till diskussioner om tänkbara samarbetsprojekt.

Handläggare på Svenska Kommunförbundets biståndsenhet när det gäller frågor och ansökningar om fördjupat vänortssamarbete mellan kommuner Sverige och Bosnien-Hercegovina är Karl-Axel Johansson tfn 08-772 43 18, fax 08-643 47 52.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Enheten för internationellt bistånd

Sven Rimhagen

Karl-Axel Johansson